

ELŐTERJESZTÉS

Medgyesegyháza Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
2018. május 31. napi ülésére

Tárgy: Beszámoló a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2017. évi ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése arról rendelkezik, hogy a helyi önkormányzat minden év május 31. napjáig átfogó értékelést készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a Gyvt. végrehajtására megjelent - a gyámhatóságokról valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló- módosított 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 10. számú melléklete határozza meg, így a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2017. évi ellátásának átfogó értékelését a meghatározott szempontok alapján készítettük el.

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS MEDGYESEGYHÁZA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL 2017. JANUÁR 01. napjától – 2017. DECEMBER 31. napjáig

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg a gyermekek védelmi rendszerét, melynek feladata a családok támogatása a gyermek felnevelésében, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, illetve a családjából kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítása.

A feladatok megvalósítását pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó alap-, és szakellátások, valamint a település önkormányzat jegyzője, illetve a gyámhivatal hatósági intézkedései biztosítják. A gyermekvédelmi törvény a pénzbeli ellátások megállapítását részben a települési önkormányzatok jegyzője (rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás), részben a kormányhivatal járási hivatalának szakigazgatási szerv (gyermektartásdíj megelőlegezése, otthonteremtési támogatás) feladatává teszi. A pénzbeli ellátások a gyermekek és a fiatal felnőttek szociális biztonságát szolgálják.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatal adatai alapján Medgyesegyháza városban **2017. december 31. napján 3590 fő (1854 fő nő és 1736 fő férfi) rendelkezett lakóhellyel, melyből a 0-18 éves korosztály 624 fő volt.**

A népesség megoszlása korcsoportok szerint a 2017. évben:

Korcsoport	Fiú	Lány	Összesen
0-3 éves	69	54	123
4-6 éves	33	47	80
7-14 éves	133	122	255
15-18 éves	77	89	166
Mindösszesen	312	312	624

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A települési önkormányzat jegyzője a gyermekvédelmi törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapíthat meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorúvá vált gyermek a lakcím szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál kérheti.

A települési önkormányzat jegyzője a feltételek fennállása esetén 1 év időtartamra állapítja meg a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családok számára:

- *gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,*
- *meghatározott pénzbeli támogatás, és egyéb kedvezmények igénybevételének biztosítása.*

A Medgyesegyháza Polgármesteri Hivatal Jegyzőjéhez 2017. évben 208 esetben történt kérelem benyújtása rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény állapítható meg annak a gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2017. évben 37.050,-Ft), illetve ha a szülő, törvényes képviselő egyedülállóként neveli a gyermeket, a 140% -át (2017. évben 39.900.- Ft).

A kérelmek elbírálása során 207 fő gyermek részére került megállapításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény támogatása, elutasításra 1 kérelem került, oka az egy főre jutó jövedelem meghaladta a törvényben előírt értékhatárt.

A 207 főből három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermek: 40 fő, tartósan beteg, fogyatékos gyermek 2 fő.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára évente két alkalommal augusztus és november hónapokban egyszeri 6.000.- forint/fő összegű, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére 6.500.-Ft. természetbeni támogatást (Erzsébet utalvány formájában) biztosít.

Az esetenkénti támogatás 2017. augusztus hónapban 183 fő gyermeket érintett, összesen 1.108.500-forint összegben.

2017. november hónapban 187 gyermeket Erzsébet utalvány formájában 1.158.000,- forint összegű támogatásban részesített. A két alkalommal összesen **2.266.500-** forint összegben.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők jogosultsága évente kerül felülvizsgálatra.

Szünidei gyermekétkeztetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2016. évi módosításával önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként került meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés. Önkormányzatunk a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosította a tavaszi, nyári, őszi és téli iskolai szünetben, valamint az óvoda ezen időszakoknak megfelelő zárva tartása időtartamára eső munkanapokon.

A 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet 13/A. § (1) bekezdése alapján önkormányzatunk az ebédet a Medgyesegyházán lakó gyermekek részére elvitellel biztosította, melyet a Medgyesegyházán működő Jókai utca 3-5. szám alatt lévő Junior Vendéglátó ZRT. által üzemeltetett konyha készített el. Medgyesegyháza közigazgatási területéhez tartozik az 5752 Bánkút település is. Az itt lakó szünidei étkeztést igénylő gyermekek részére a konyha, előzőleg leadott élethordókban szállította ki az ebédet. A tavaszi szünetben 14, a nyári szünetben 19, az őszi szünetben 3 és a téli szünetben 6 gyermek részére igényelték az ingyenes szünidei étkeztetést.

2015 . március 01.- től a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás rendkívüli települési támogatás néven kerül megállapításra.

Ennek értelmében a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás feltételeit a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások szabályozásáról szóló 2/2015.(II.25.) önkormányzati rendelet 14.§-a szabályozta. Célja, hogy a gyermeket nevelő családok időszakos létfenntartási gondjain segítsen.

2017. évben 64 család kapott támogatást, összesen 436.000- forint összegben. A segélyezés gyakorlatából az a következtetés vonható le, hogy az önkormányzat a gyermek előtérbe helyezését fő szempontként veszi figyelembe.

3. Egyéb a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

- Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj-pályázat

Medgyesegyháza Város Önkormányzata által kiírt Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat keretében 2017. évre 12 fő részére állapított meg támogatást. Az elmúlt évben 460.000,- Ft került átutalásra.

- Arany János Tehetséggondozó Program

A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja keretében lehetőség nyílt arra, hogy a hátrányos helyzetű tehetséges gyerekek olyan középiskolákban, kollégiumokban tanuljanak, nevelődjenek, amelyek célul tűzték ki a tehetséggondozást és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítést.

Az ösztöndíjra 2017. évben 3 fő részére, 105.000 - Ft összegben került a támogatás átutalásra.

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági tevékenységek

A korábban jegyzői hatáskörbe tartozó gyermekek érdekében tett hatósági intézkedések az alábbi feladatok kivételével 2013. január 1. napjától a területileg illetékes Kormányhivatal Járási Hivatal Járási Gyámhivatala hatáskörébe tartozik.

Ennek megfelelően a jegyző feladatait:

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló **331/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet 3. § (1) bekezdés c), g), i), és m) pontjaiban foglaltak** határozzák meg, így

- a gyámhatósági ügyekben megkeresésre **környezettanulmányt** készít,
- megállapítja a gyermek **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** való jogosultságát,
- megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
- ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt **egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat**.

Összességében megállapítható, hogy az önkormányzat és jegyzői gyámhatóság a gyermekvédelmi törvényben előírt pénzbeli ellátásokat teljes körűen biztosította a gyermekeket nevelő családok részére és jelentős egyéb támogatást is nyújtott a helyi rendeletben szabályozott szociálisan rászoruló családoknak.

5. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A személyes gondoskodást nyújtó alapellátásoknak (gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmeneti gondozása) a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez kell hozzájárulnia. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat – lehetőség szerint – a jogosult a lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó intézményben kell biztosítani.

Gyermekjóléti szolgáltatás

A szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgálat feladatait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 39. §-a határozza meg, így

- feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

c) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése,

- feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,

c) az a) pontban, valamint a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,

- d) tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munkát biztosíthat**
- feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:**
- a) a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
  - b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében
  - c) kezdeményezni
  - ca) egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét, és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,
  - cb) szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
  - cc) egészségügyi ellátások igénybevételét
  - cd) pedagógia szakszolgálatok igénybevételét.

Gyermekjóléti Szolgálat

2017. évben a Medgyesegyháza Városi Önkormányzat Gondozási Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatánál **68** gyermek állt folyamatos családgondozásban az év során. A gondozásban álló gyermekek száma **68**, a gondozásban álló családok száma **17** volt.

Új esetként felvett gyermekek száma **13, 9** családot érintve, veszélyeztetettség megszűnése miatt eset nem került lezárásra. A szolgálatnál gondozásban lévő családok száma **17**, a gondozásban álló gyermekek száma **68**.

2017 évben, a gondozási tevékenység a kezelt problémák típusai szerint a következőképpen alakult: **26** esetben anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő) probléma **21** gyermeket és **5** felnőttet érintve, **21** esetben gyermeknevelési probléma **2** gyermeket és **6** felnőttet érintve, **1** esetben gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, **4** esetben magatartászavar, teljesítményzavar **4** gyermeket érintve, **17** esetben családi- kapcsolati konfliktus (szülők egymás közti, szülők-gyermek közti) **10** gyermeket és **7** felnőttet érintve, **26** esetben szülők vagy család életvitelére **23** gyermeket és **13** felnőttet érintve, szülői elhanyagolás miatt **8** esetben **6** gyermeket és **2** felnőttet érintve gondozott a szolgálat.

2017-ben **604** alkalommal nyújtottak segítséget (információnyújtás, hivatalos ügyekben való közreműködés, tanácsadás, közvetítés más szolgáltatóhoz, segítő beszélgetés, családlátogatás, védelembe vételi tárgyaláson való részvétel, elhelyezési értekezleten való részvétele, konfliktuskezelés, esetkonferencia, esetmegbeszélés, adományozás) **420** főt érintően.

Az alapellátás során felmerülő probléma leginkább az, hogy a családok nem minden esetben ismerik fel a problémát, illetve előfordul az együttműködés hiánya is.

Az ellátásban lévő családokról általában elmondható, hogy sokproblémás családok.

Leggyakrabban anyagi, életvezetési, háztartásvezetési, gyermeknevelési problémákkal küzdenek, és nem ritka, hogy a problémák mellé családi- kapcsolati konfliktusok (szülő-gyermek, szülő-szülő) társulnak.

A 2017- es évben **68** gyermeket gondozott a szolgálat alapellátás keretein belül, **17** családot érintve. Az elmúlt két évben az alapellátás keretein belül gondozott gyermekek, családok száma növekvő tendenciát mutat.

A 2017- es évben a gondozott védelembe vett gyermekek száma **12** volt, **4** családot érintett. Egy gyermek esetében tankötelezettség nem teljesítése miatt, a további **5** gyermeknél egyéb veszélyeztettség miatt került sor védelembe vételre.

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról 2016. január 1-től kötelezően előírta a járási szinten működő Család- és Gyermekjóléti Központok létrehozását. Településünk a Mezőkovácsházai Család- és Gyermekjóléti Központoz tartozik. A központ és a szolgálat munkája szorosan összefügg. Az esetmenedzserrel közös családlátogatások valósultak meg, a védelembe és nevelésbe vett gyermekek családjainál.

A szolgálathoz beérkező jelzésekről hetente összegző jelentést kell küldeni a központnak.

A védelembe vett gyermekek és családok száma az előző évhez képest megkétszereződött.

2017. december 31-én **7** gyermek állt védelembe vétel alatt. Az előző évhez képest a védelembe vett gyermekek létszáma nőtt. Általában véve elmondható, hogy a védelembe vett gyermekek létszáma változó.

Jegyzői, gyámhivatali megkeresésre, a családgondozáshoz párosulva, eseti felkérésre **19** alkalommal készítettek környezettanulmányt.

A településen **helyettes szülői** hálózat nem működik, ezt a feladatot Magyarbánhegyes Önkormányzatával kötött ellátási szerződéssel biztosítja az önkormányzat.

A 2017- es évben **6** gyermek volt **nevelésben**, **2** családot érintve. **Ideiglenes hatályú elhelyezés** egy esetben történt. Apai elismerő nyilatkozat hiányában volt szükség az intézkedésre, a gyermeket apjánál helyezték el.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál a hagyományos értelemben vett **kapcsolattartási ügyelet** nem működik, de igény esetén megoldható ez a lehetőség is. A tavalyi évben nem vették igénybe.

Jellemző problémák új ellátottaknál: A szülők vagy a család életvitele, gyermeknevelési, életvezetési, háztartásvezetési hiányosságok, anyagi okok, családi konfliktus, viselkedési és magatartási zavarok, teljesítményzavar, beilleszkedési nehézség (igazolatlan iskolai hiányzás), szülői elhanyagolás.

A szolgálat által gondozott **68** gyermek közül **67** Medgyesegyházán, **1** pedig Bánkúton él.

Az ellátásban lévő családokról általában elmondható, hogy sokproblémás családok, leggyakrabban anyagi, életvezetési, háztartásvezetési, gyermeknevelési problémákkal küzdenek, és előfordul, hogy a problémák mellé családi konfliktusok is társulnak.

Az adminisztrációs feladatok ellátása az elmúlt évekhez hasonlóan, továbbra is jelentős időt elvesz a terepen végzett tevékenységektől, a családokkal való személyes kapcsolattartás idejéből.

A gyermekvédelemmel összetett rendszer foglalkozik, érintettek az egészségügyi, oktatási intézmények, hatóságok. Közöttük ügynevezett észlelő-jelzőrendszer működik, azaz ha gyermeket érintő problémát tapasztalnak, a megfelelő csatornán értesítik az illetékes szakembert. Az elmúlt évben újonnan gondozásba vettek közül 9 gyermek az észlelő-jelzőrendszer jelzése alapján került a szolgálathoz.

Minden évben a jogszabályi kötelezések és a szakmai szempontok alapján, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 6 alkalommal szervez szakmaközi megbeszélést a jelzőrendszer tagjaival, ahol egyebek mellett az észlelő-jelzőrendszer működését is vizsgálja, értékeli. Nagyon fontos a rendszer hatékony működése, mivel a szakemberek már a problémák kezdeti megjelenésekor tudnak intézkedni a 0-18 éves korú gyermekekkel, fiatalokkal kapcsolatban.

Ehhez természetesen az kell, hogy minden érintett megfelelően végezze a munkáját, és időben tegye meg a kellő lépéseket. Minden szakmaközi megbeszélésen, esetkonferencián, esetmegbeszélésen hangsúly helyeződik arra, hogy kellően hatékonyan tudjon működni ez a rendszer.

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2017-ben is a helyi általános iskolából és a környező középiskolákból érkezett a legtöbb jelzés, melyekben főként az igazolatlan hiányzások és magatartásbeli problémák szerepeltek.

A jövőre nézve továbbra is szükségesnek tartják: a család-és gyermekjóléti szolgálat és az észlelő- és jelzőrendszer tagjai közötti információ- és tapasztalatcserét, a rendszeres kapcsolattartást, egymás kölcsönös tájékoztatását, valamint a felmerülő problémák közös felvállalását, a problémák megoldására való közös törekvést, továbbá a településen élő szülők és gyermekek részére minél szélesebb körű prevenciós programok szervezését.

Védőnői szolgálat

A védőnői szolgálat 2017. évben összesen 193 gyermeket gondozott, melyből 61 gyermek volt veszélyeztetett.

Családlátogatásra 957 alkalommal került sor.

A csecsemők- és kisgyermek gondozása családlátogatások és tanácsadások keretein belül történt, illetve a telefonos kapcsolattartás is rendszeres a szolgálatnál.

A családlátogatások során tapasztalt problémák nagy része anyagi gondokra vezethető vissza (pl. gyermekek hiányos táplálása, zsúfolt, ingerszegény lakókörnyezet). Egyes családok életviteli, életvezetési nehézségekkel küzdenek. Néhány esetben a megfelelő szülői minta hiányzik, így a gyermekek nevelése, gondozása, higiéniaja kívánnivalót hagy maga után.

A 2017. évben 46 kismamából 28 volt veszélyeztetett, ez az arány nem változott a tavalyi évhez viszonyítva. Titkolt terhesség a tavalyi évben nem volt.

Észlelő- és jelzőrendszeri megbeszélésen a védőnői szolgálat rendszeresen részt vesz, tavalyi évben 8 ilyen alkalom volt. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal a kapcsolattartás rendszeres. A közösen végzett családlátogatások szükség esetén megvalósultak.

2017-ben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé írásbeli jelzéssel 2 alkalommal éltek.

Az egészséges életmód propagálása a családlátogatások alkalmával és a tanácsadásokon történik.

Az iskolai munka kapcsán szülőkkel és a gyermekekkel a kapcsolattartás védőnői tanácsadáson történik. 2017-ben egészségnevelési előadás az iskolában nem történt.

Javaslatok a gyermekek helyzetének javítása érdekében:

- szociális segítségnyújtás, életviteli, életvezetési tanácsok,
- szoros együttműködés a jelzőrendszer tagjai között,
- gyakori, illetve szükség szerinti esetmegbeszélések összehívása; egységes álláspont kialakítására való törekvés; felelősség, konfrontálódás együttes vállalása.

Gyermekorvosi tevékenység

A házi orvos tevékenységét 2001.03.01-óta BT formájában végzi, az iskolaorvosi feladatellátásokkal együtt. A praxislétszám: 699 fő. Sajnos, az újszülöttek száma folyamatosan csökken.

Újszülöttek száma a praxisban: 35 fő, ebből 9 fő vidéki lakos.

Veszélyeztetett újszülöttek száma: 6 fő.

A településen élő gyermekek egészségi állapotáról nehéz egységes véleményt alkotni, mivel ezt sok tényező befolyásolja. Az viszont egyértelműen megállapítható, hogy az általános egészségügyi helyzet stagnál a többi környékbeli településhez képest. 2017 szeptemberben bevezetésre került az

EESZT országos informatikai rendszer. Ezen a rendszeren folyamatosan követhető a beteg összes megjelenése a szakrendeléseken, illetve az egészségügyi rendszerben, a felírt receptek kiváltása is látható naprakészen. A rendszer működése zökkenőmentes (nem kell a betegeket többször felszólítani, hogy hozzák a leleteket).

Medgyesegyházán sajnos legalább 10-15 család van, akik nem váltják ki a felírt gyógyszereket. Minden 2. héten a rendelőben ennek ellenére megjelennek. Iskolai szűrés kapcsán azt tapasztalja, hogy egyre több a magatartászavaros gyermek.

A mozgásszervi illetve a higiéniai problémákat is elhanyagolják.

A gondozottak száma csökkent! A praxisban lévő cukorbetegek száma 2 fő.

A rendelőben a betegségek szezonális jelleggel fordulnak elő. Ősztől-tavaszig a felső légúti megbetegedések (1-6 éves korig illetve a hátrányos helyzetűek vannak többségben), ezek nagy része elhúzódó jellegűek, sok a tüdőgyulladás. Vírusos bélhurutokkal és fertőző bőrbetegségekkel is nagy számban jelentek meg. Nyári időszakban a háztartási, mezőgazdasági balesetek illetve a hányás-hasmenéses megbetegedések a leggyakoribbak.

A megbetegedések gyakori okai a szociális elmaradottság, műveltség (egészségügyi kultúra) hiánya, szegénység. Időnként a szülők egyedi kívánságuk alapján is tartós beteggé nyilvánítatják gyermeküket. A rendelőben a napi ellátás során átlagosan 40-50 fő jelenik meg. Ez a szám a téli, tavaszi időszakban sokkal magasabb a szezonális jellegű megbetegedések miatt (80-100 fő között).

A gyermekorvos a gyógyítás mellett folyamatosan végez felvilágosító és prevenciósz tevékenységet is, csecsemő tanácsadáson illetve tanácsadáson keresztül. 2017. október 1-től életbe lépett egy jogszabály, melynek alapján az orvos és védőnői csecsemő tanácsadást szétválasztották. Jelenleg külön zajlik a védőnői tanácsadás. Tapasztalatai alapján sajnos emiatt nagyon kevés az információcseré (védőnői vonatkozásban különösen). A krónikus betegek illetve hozzátartozójuk folyamatosan kapnak felvilágosítást (pl. cukor, asthma, magas vérnyomás betegségek esetén), valamint a helyes táplálkozás irányában is.

A gondozásban részesülők a praxisban:

- Légzőszervi: Asthma + szénanátha : 59 fő.

- Tápcsatorna: elhízás, soványság, egyéb felszívódási zavarok (tejcukor-gyümölcs-cukor érzékenység): 55 fő.

- Bőrbetegségek (jóindulatú csecsemő ekcéma, anyajegyek, érdaganatok): 50 fő.

- Szívbetegségek: 130 fő (ártalmatlan szívzörej, szívbillentyű visszaáramlások, fejlődési rendellenesség, szívritmus zavarok, magas vérnyomás).

- Szemészeti betegségek (rövid-hosszú ill. tompa látás): 72 fő.

- Mozgásszervi betegedések: 140 fő (hanyag tartás, lúdtalp, süllyedt sarok, rheumas ízületi megbetegedések).

- Pszichiátriai betegségek (egyéb viselkedési zavar): 23 fő.

- Neurológiai betegségek (epilepszia, fejlődés neurológia: izomtónus gyengeség): 14 fő.

- Vérképző szerv betegségek (vérszegénység, egyéb immunhiányos gyengeség): 28 fő.

-Diabetes mellitus (inzulinos cukorbetegség): 2 fő.

-Humán Fejlesztő (tanulási nehézségek, hiperaktivitás, autizmus): 33 fő.

-Nephrológia (húgyúti fertőzések, vesemedence tárgulatok): 30 fő.

-Fül-orr-gégészeti (átmeneti halláscsökkenés, ill. hallássérült): 2 fő.

Rendelőben ellátott esetek száma: 6748 fő.

Rendelőn kívüli ellátások száma: 104 fő.

Szakrendelésre utalások: -diagnosztika: 110 fő (hallás szűrés, csípőszűrés csecsemőknél ill. egyéb betegségek diagnosztizálása)

-egyéb: 149 fő (szakrendelések, tüdőgyógyászat, sebészet stb).

Fekvőbeteg gyógyintézetbe utalások száma: 42 fő.

Egész évben folyamatosan végzett munkáik.

2017.03. hónaptól Vésztőn, Szeghalmon és Eleken helyettesítési feladatokat lát el, amely azonban a medgyesegyházi rendelését nem befolyásolta.

2017.06. hónaptól az eleki gyermekgyógyászati ellátást vállalta helyettesként, határozatlan időre, mivel az ottani doktornő elköltözött és gyermekorvost helyére nem találtak. Emiatt a rendelési idő megváltozott Medgyesegyházán.

-Hétfőn: 8-11-ig

-Kedden: 8-10-ig.13-14-ig.

-Szerda: 8-10-ig

-Csütörtök: 8-10-ig,10-11-ig orvosi csecsemő tanácsadás.

-Pénteken: 8-11-ig.

Tapasztalatai azt mutatják, hogy néhány szülő nem vette tudomásul az új rendelési időt. Minden nap legalább 10 alkalommal telefonon kérdezik, hogy meddig van rendelés. Kényelmőségük érdekében vannak, akik mindig rendelési időn túl érkeznek hozzá. Emiatt több ízben szóváltás történt. A rendelési időn belül érkező gyermekeket mindig ellátja. Aki későn érkezik, csak az asszisztens nő tudja fogadni.

Heti 1 alkalommal, csütörtökön csecsemő tanácsadás keretén belül az újszülött kortól kezdődően 6 éves korig évente státuszvizsgálatok és korhoz kötött kötelező oltások beadása történik.

Az iskolaorvosi tevékenység során éves terv szerint minden páros osztály fizikális, mentális fejlettségét szűri, és az ÁNTSZ által előírt, kampányoltások védőoltások beadása is ennek keretén belül történik

Kampányoltások: 6.-os osztályok (DTP, MMR),

7.-es osztályok (Hepatitis B ellen 2 db. oltás félév különbséggel),

HPV elleni oltás (2db/fő),

A bányahimlő terjedése miatt egyre többen veszik igénybe önkéntesen a megelőzésére szolgáló Varilrix oltást. A kormányrendelet alapján a bányahimlő elleni oltás 2019-től valószínűleg kötelező választott oltás lesz.

A szociálisan elmaradott gyermekeknél több ízben tapasztalt elhanyagolást, ez általában küllemben jelenik meg (koszos ruházat, a bőrön tisztálkodás hiánya). A rendelőben gyermekbántalmazásra utaló jeleket nem tapasztalt.

A 2017. évben a gyermekjóléti szolgálat felé írásbeli jelzéses 1 alkalommal éltek, de szóban is történtek konzultációk, de gyökeres megoldást nem tapasztalt. Idén az iskolával együtt éltek jelzési kötelezettségükkel a gyermekjóléti szolgálat felé, egy elsős gyermekkel kapcsolatosan, aki az órai munka alatt súlyos magatartást tanúsít és ezzel a többi gyermeket nagyon zavarja. Sajnos a probléma nem oldódik meg, az ügy megoldása a gyermekjóléti szolgálatnál folyamatban van.

A gyermekorvos aktív tagja az észlelő és jelzőrendszernek, minden gyűlésen részt vesz. A tapasztalatai rosszak, mert nagyrészt nem érnek el megfelelő megoldásokat (felelősségvállalás hiánya, a döntéshozók nem kellően határozottak).

A gyermekjóléti szolgálat munkatársaival nagyon jó a kapcsolatuk.

Tapasztalatai alapján az utóbbi években több lett a követelés, elvárás a házi orvosok felé. Az emberek türelmetlenebbek lettek, emellett a felelősségvállalás és a tolerancia is jelentős mértékben csökkent (a kisebbségiéknél, bevándoroltaknál nagyobb számban fordul elő).

Javaslatok a gyermekek helyzetének javítása érdekében: meglévő tervek illetve törvények betartása kellőképpen hozná az eredményeket, a felelősségvállalás (pedagógus határozottság, konfliktushelyzetek megoldása segítség nélkül), az iskolai védőnői terv végrehajtása (prevenció előadások hiánya), az iskolai egészségügy terén az ebben illetékesek együttes közreműködése, nagyobb szülői felelősségre vonás, valamint társadalmi szemléletváltásra lenne szükség (egészségügyi kultúra fejlesztése).

Óvoda

Óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma 100 fő, a hátrányos helyzetű gyermekek száma 11 fő. A gyermekvédelem valamennyi gyermekkel foglalkozó óvodapedagógusnak feladata és kötelessége. Éppen ezért minden év elején az újonnan érkező óvodásokhoz az óvodapedagógusok ellátogatnak, hogy otthoni környezetben ismerkedjenek meg a gyermekkel és a szülőkkel. Így betekintést kapnak az életkörülményekbe, nem idegenek a gyermeknek, amikor óvodába mennek, és így megkönnyítik számukra a közösségbe való beilleszkedést. Szeretetteljes légkörben várják az óvodában az új gyerekeket.

Az óvoda dolgozóinak jó a kapcsolata a szülőkkel. Ha valakinek problémája van, bármikor megbeszélhetik. Van fogadó óra is egyeztetés alapján.

Szülői értekezletek szervezése, közös programok szervezése: családi délután, karácsony, anyák napja együtt ünneplése, nyílt nap, gyermeknap.

A gyermekjóléti szolgálat felé 5 alkalommal éltek jelzéssel. Próbálnak minden problémát óvodán belül megoldani, pedagógiai eszközökkel, akkor fordulnak a gyermekjóléti szolgálathoz, ha ez már más eszközökkel nem megoldható.

A 2017. évben a problémák megoldására nem kellett más szakembert bevonniuk.

Nevelési tanácsadóba, szakértői bizottsághoz szokták küldeni az arra rászoruló gyermekeket:

- Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Mezőkovácsházi Tagintézményéhez 2 gyermeket küldtek.

Észlelő-jelzőrendszeri esetmegbeszélésen rendszeresen részt vesznek, a vezető óvónő és a gyermekvédelmi felelős is. Ezen kívül – jelzőrendszeri konferencián, éves tanácskozáson, szakmaközi megbeszélésen is ott voltak.

A gyermekvédelmi feladatokat ellátókkal az óvoda kapcsolata jó. Szeretnék, ha ez a kapcsolat megmaradna és tovább mélyülne.

Szabadidős programokat több esetben szerveztek: családi délután, óvoda születésnap ünnepség, adventi, karácsonyi ünneplések, farsang, anyák napja, gyermeknap, játszóház szervezése, közös kirándulások, Mikulás várás, húsvét megünneplése, látogatás-mentőállomásra, rendőrségre, nyíltnap-közös virágütetés a szülőkkel.

Minden óvodapedagógus feladata a gyermekvédelem, egy gyermekvédelmi felelős van az óvodában, feladata a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok összefogása. Éves munkaterve van. A gyermekvédelmi felelős gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzésen a 2017. évben nem vett részt. Igény szerint fogadóórákon keresztül tartja a kapcsolatot a szülőkkel.

Javaslatok a gyermekek helyzetének javítása érdekében.

Az óvodapedagógusok és a családsegítők közötti közvetlenebb, személyes kapcsolat kialakítása. Az óvodapedagógusok is megismerkednének a családsegítőkkel.

Felmerülő problémák esetén szívesen látnák őket az óvodában, értekezletre hívják őket.

A rászoruló családok életkörülményeinek javítása, pszichológiai tanácsadás biztosítása a családsegítő szolgálat tevékenységének minél szélesebb körben történő ismertetése, még jobb kapcsolat a szülőkkel, hogy merjenek segítséget kérni, ha szükségük van rá.

Általános iskola

A Medgyesegyházi általános iskola tanulóinak létszáma: 316 fő (2017.12.11-ei állapot).

Ebből: alsó tagozatos tanulók száma: 159 fő,

felső tagozatos tanulók száma: 157 fő

Előző évhez képest az alsósok és a felsősök létszáma is kevesebb a 2017-es évben

	alsó	felső	összesen
2016-os év	170 fő	164 fő	334 fő
2017-es év	159 fő	157 fő	316 fő

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, előző évhez kevesebb

	HH	HHH
2016-ös év	77 fő ebből	40 fő
2017-os év	70 fő ebből	25 fő

A napközis ellátást igénybevevők száma

	alsó	felső	Medgyesbodzás	összesen
2017-es év	94 fő	20 fő	23 fő	137 fő

Korrepetáláson résztvevők száma: 83 fő.

Korrepetálásra fordított órák száma hetente: 17 óra.

Az iskolában működő szakkörök: informatika, magyar, matematika, művészeti, kézilabda, atlétika, futball.

Az iskolában szabadidős és prevenció programok: kézműves tábor, kirándulás, farsang, gyermeknap, nemzeti összetartozás, Mikulás, advent, karácsonyi hangverseny, tehetségek napja, iskolabál, kerékpártúra, Gutai megemlékezés.

Családlátogatás gyermekvédelmi céllal nem történt, a családsegítő központ nem kérte. Egyéb célból sem történt családlátogatás, a szülők nem szeretik a családi háttér miatt, illetve sok esetben nem biztonságos az osztályfőnök egyedüli látogatása.

Az iskola 74 esetben jelzett a gyermekjóléti szolgálatoknak (igazolatlan mulasztás, magatartásbeli problémák, agresszió) és 62 alkalommal a Nevelési Tanácsadó felé.

Az iskola 74 esetben élt jelzési kötelezettségével a gyermekjóléti szolgálatok felé.

Minden alkalommal részt vettek észlelő- és jelzőrendszeri esetszbeszéléseken (sokszor problémát okozott számukra, hogy a medgyesbodzási, pusztatollakai, és medgyesegyházi megbeszélés egyszerre történt).

Az intézménynek nincs gyermekvédelmi felelőse, így a feladatokat az osztályfőnökök végzik el. Nehézséget okoz számukra néhány szülővel kapcsolatban, hogy telefonon nem lehet őket elérni, új számot nem adnak meg. A kiküldött leveleket átveszik, de nem reagálnak rá. Más szakemberhez továbbküldött tanulók:

Pszichológiai vizsgálatra 5 fő.

Nevelési Tanácsadóba: 62 fő.

A 2017-es tanévben nem vettek részt gyermekvédelemmel kapcsolatos továbbképzésen, de a helyben történt képzésen részt vettek.

Javaslatok a gyermekek helyzetének javítása érdekében: nincs, de elfogadták a legutóbbi megbeszélésen, hogy a családsegítő havonta 1 alkalommal kilátogat az iskolába.

Rendőrség

A gyermekkorúak és fiatalkorúak körében történt bűnelkövetések száma:

a./ Szabálysértés:

Medgyesegyháza település illetékességi területén gyermek és fiatalkorú személlyel szemben 2017. évben nem került sor tulajdon elleni szabálysértési eljárás lefolytatására.

b./ Vétség, büntett:

Fiatalkorú és gyermekkorú személyek sérelmére Medgyesegyháza illetékességi területén 2017. évben hatóságuk az alábbi bűncselekményben indított nyomozást:

- 1 esetben életveszélyt okozó testi sértés büntette, mely eljárás folyamatban van,
- 1 esetben tartási kötelezettség elmulasztásának vétsége, amely megszüntetésre került bűncselekmény hiányában.

Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében:

Gyermekkorú személyek által elkövetett bűncselekmények miatt nyomozás lefolytatására nem került sor.

Jellemző problémák és azok gyakorisága a fiatalkorúak körében:

Fiatalkorú személyek által elkövetett bűncselekmények miatti nyomozás lefolytatására nem került sor. A fiatalkorú sértettek megdöbbenéssel hagyják őrízetlenül értéktárgyaikat, a szórakozóhelyeken és azok környékén ittas állapotban követik el cselekményeiket.

Általánosságban problémaként megjelölhető források a veszély felismerésének hiánya, vagyontárgyak megőrzésének felszínes ismerete, valamint az egyén és a baráti társaságok deviáns viselkedésének gyakorisága. Az elkövetés során a család egzisztenciális háttérének elégtelenségéből adódó kilátástalanság állt a háttérben.

A családon belüli erőszak, bántalmazások előfordulása a településen:

Medgyesegyházán családon belüli erőszak miatti bejelentésre a vizsgált időszakban nem került sor, amelyet kiskorúak sérelmére követtek el.

Kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok:

Medgyesegyháza településen 2017. évben visszaélés kábítószerrel bűncselekmény elkövetése miatt fiatalkorú személlyel szemben eljárás nem indult.

Bűnmegelőzésben, prevenciós munkában szerzett tapasztalatok:

A Békés Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnmegelőzési Osztályának irányítása alatt látják el bűnmegelőzési feladataikat. A tavalyi évben csakúgy, mint a korábbiakban a helyi általános iskolában a sértetté és elkövetővé válás megelőzésének és büntetőjogi következményeire tekintettel előadás került megtartásra. Önálló forrás hiányában a kapott szórólapokat juttatják el az érintett intézményekbe és igyekeznek eleget tenni valamennyi ezzel kapcsolatos felkérésnek.

A gyermekjóléti szolgálat felé tett jelzéseik:

Valamennyi olyan esetben megküldték a 2017. évben is a jelzést a gyermekjóléti szolgálat felé, ahol a bűncselekmény elkövetője vagy sértettje fiatalkorú személy volt.

Észlelő- és jelzőrendszeri megbeszélésen havi egy alkalommal vettek részt, gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzésen nem voltak.

A konkrét ügyek kapcsán is több alkalommal került sor személyes és telefonos megbeszélésre is a szolgálat tagjaival, ahol a büntetőeljárás menete és a jogi lehetőségek kerültek ismertetésre.

Javaslatok a gyermek- és fiatalkorúak védelmének javítása érdekében:

A hatékony intézkedések megtétele és együttműködés érdekében indokolt a jelzőrendszer tagjainak és a rendőrség munkatársainak szoros együttműködése, napi kapcsolata, egymás feladat- és hatáskörének részletes ismerete. Szükség esetén a jelzőrendszer tagjaival eszmegbeszélés tartása, az ismertté váló és gyakori bűnelkövetési módok megelőzése érdekében hatékony propaganda tevékenység megszervezésében együttműködés.

6. Az önkormányzat által szervezett bűnmegelőzési program

Medgyesegyháza Városi Önkormányzata a 2017. évben bűnelkövetés és bűnisméltés megelőzése céljából programot indított, amely egy alkalommal került megrendezésre. Témája: a fiatalkorúak áldozattá válásának megelőzése. A program előadását a Mezőkovácsházai Rendőrkapitányság munkatársa tartotta.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drog-prevenció stb.).

Medgyesegyházán a 2017. évben civil szervezet alapellátásban, szakellátásban nem folytatott tevékenységet, azonban a Boldog Otthon Alapítvány aktívan vette ki részét a gyermekeket érintő szabadidős programok szervezésében, lebonyolításában.

Tartalmi összefoglaló:

A beszámoló átfogó képet nyújt az előző évben tett intézkedések hatásairól és eredményeiről. Kirajzolódnak azok a területek ahol további előrelépésekre van szükség. A gyermekvédelmi intézményrendszer képviselői és a jelzőrendszer tagjai számára előrevetíti a jövő feladatait. A beszámoló ösztönző hatással van a gyermekvédelmi munka minőségi színvonalon történő elvégzésére.

A hazai gyermekvédelem legmeghatározóbb törvénye az 1997. évi XXXI. gyermekvédelmi törvény. A törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről.

A gyermekvédelemhez kapcsolódó feladatok ellátásában, mind az államnak, mind az önkormányzatoknak, mind pedig a civil szervezeteknek szerepet kell vállalniuk.

HATÁROZATI JAVASLAT

Medgyesegyháza Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2017. évi ellátásáról szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: dr. Nagy Béla György polgármester

Határidő: azonnal

Medgyesegyháza, 2018. május 25.

dr. Nagy Béla György s.k.
polgármester

Ellenjegyezte:

dr. Kormányos László s.k.
jegyző